

rinke savo muziejams visokių daiktų, rodančių kaip ir kokiais įrankiais kariauta šitame kare. Ypačiai reikėtų žymėti ir skelbti visa, kas tikrai kelia lietuvių vardą. Tokių atsitikimų galima pririnkti daugybę. Užrašinėti turi visų pirma tie, kurie savo akimis matė kokius atsitikimus karo laukuose, ypač mušius, labiausiai, jeigu tame atsitikime dalyvavo mūsų tautiečiai, arba ką yra regėjęs savo tėvynėje karo laiku, mušantis, priešininkui ateinant, saviesiems bėgant, kokių atmainų buvo įvedę vokiečiai užimtuose kraštuose. Tokiu būdu susidarytų puikios medžiagos mūsų istorijai ir dokumentų mūsų ateičiai.

Kartu, žinoma, reikalinga ir pinigų auksas, kurių turėtumėm dėti kiekvienas savo išgale, nes tiems brangiems mūsų dokumentams išleisti, po karo vargu rasis lėšų. Tiesa, dabar mūsų daug yra visokių reikalų, bet ir šis nėra kiek nemokesnis už kitus, ir juo turėtumėm rūpintis jais iš anksto.

Butų labai naudinga, kad Lietuvių Cent. Kom. sudarytų tam tikrą fondą, kuriame mes pasirašysime jau paaukojame ir pinigus nusiantėmė Liet. Cent. Komit.

St. Ličkūnas — 8 rub., Juozapas Saulis — 5 rb., St. Bytautas — 1 rb., Antanas Kareckas — 1 rb., Dom. Ličkūnienė — 1 rb., Zigm. Ličkūnas — 50 kap., V. Dambrava — 50 kap., Šulinskas — 35 kp., P. Žigas — 30 kp., Ant. Nekrašas — 30 kp., J. ir B. Ličkūnaitės po 25 kp., A. ir J. Nekrašai po 10 kp., ir J. Zaleskienė — 10 kap. Iš viso 18 rub. 75 kap.

Stasys Ličkūnas.

Jurgis Savickis.

Imtiniai (belaisviai).

Daug lietuvių kenčia sunkų nelaisvės vargą. Patiems vokiečiams sunkiai su maistu verčianties tuo bjauresnis yra padėjimas mūsų imtinių (belaisvių). Iki šios valandos lietuvių nelaisvėje priskaitoma apie 30.000.

Tik 4-ta dalis yra mūsų organizacijų šiek tiek aprūpinta, tuo tarpu kiti turi tenkintis laukdami ir badaudami. Jų gyvenimui geriau suprasti pasiūlymą, kaip tie mūsų broliai už geležinių sienų gyvena. Apie kasdienę jų duoną buvo nekartas kalbėta. Iš ryto juodos kavos puodukas, riekė iš 3/4 svaro duonos, duodamos visai dienai, pietums skystos sriubos dubenukas, vakare kava, labai gerai jei dar ir silkė. Taip diena po dienos. Imtiniai nuolat alkani. Neveltui patys imtiniai sako, jog tuoj po pietų girdžiausiai kramtytų juodos duonos plūtą. Imtinys rusas gauna atidėję patį sunkų darbą: tiesia geležinkelius, pelkes sausina, griovius arija; šitaip maitindamasis išgauna ligų ir nesveikatos, kurios palieka pėsakų visam amžiui. Vokiečiai moka sunaudoti imtinio energiją.

Vienok dar viena laimė: visuomet ir kiek norint galima iš šalies atsiųsti imtinių maisto. Tuo ir naudojasi visos tautos, kultura augščiau pakilusios, kaip įmanydamos maisto stovyklosna pristatydamos. Visa prancūzų imtinių armija kas mėnuo gauna apie tris milijonus siuntinių arba kiekvienas imtinys prancūzas kas savaitę gauna vieną siuntinį, tuo tarpu kaip rusai vienas siuntinys atsieina 4 mėns. Tiek sunkus imtinio ruso padėjimas, jog prancūzai ir angliai turi švarkstyti žibalu konservų bei valgių atmatas, kad rusai jų nesuvartotų.

Jeigu yra arti stovyklos krautuvėlė, kur galima visokių išvąjotų skanesių nusipirkti, rusas, paskutiniosios verčiamas, parduoda batus, šinelius, skalbinius turtingesniai belgų ar prancūzų ir eina pirkti sausainių, cukraus, tabako. Laimė neilgai tesiesiančios savaitės. Mūsų veikėjas kun. dr. Žilys, imtinis lietuvis Prūsų Rytuose lankydams, matė liguistus žmones, laukų sunkų ir purviną darbą dirbant. „Dau-

gelis, avalinės netekę, turėjo kojas apvyniotas skarmalais, buvo sušalę ir išbadėję“, taip rašo mūsų įžymus veikėjas, akylai patsai prisiziūrėjęs belaisvių gyvenimo.

Visi sunkesni ruošos, laukų ir šiaip jau su pavojumi ar konspiracija susiję darbai, tenka dirbti rusui. (Tiesa, vokiečiai, ypač neapkęsdami anglių, verčia juos sunkiau dirbti: grindis plauti, klozetai valyti dažnai tenka anglui, bet jo plieninė valia ir susipratimas mūgali visokias nuoskaudas).

Kiek galima spręsti iš visokių raštų ir pasakojimų, žmonių iš nelaisvės pabėgusių, vokiečių kariuomenės valdžios elgimosi be atodairos ir nepaprastai žiauriu pavadinti negalima. Vienok jų karo drausmė yra sutvėrusi aštrių priemonių nusidėjusiems imtiniams pabausti. Stovyklose yra karceris. Karcerin pakliuvusiam teduoda 3/4 sv. duonos ir vandens. Dažnai nuteisia imtinį prištiti karcere prie stulpo; šita egzekucija galima išturti neilgiau kaip dvi valandų. Lazaretai nekuo tesiskiria nuo kalėjimų. Peršalę ir nedavalgę serga džiova.

Visur tyčia kalbėjau iki šiol apie imtinius rusus, nes iki paskutinio laiko imtinių lietuvių įterptų rusų masėn, gyvenimu nekuo tesiskyrė nuo pastarųjų. Vienok šią valandą jau yra daug atmainų, kas svarbiausia — jaisiais pradeda rūpintis mūsų visuomenė.

Angliui, rusui, prancūzui skaisčia viltimi stojanti, „tėvynė, iš ten ateis pagalba“ — lietuviui neegzistuoja. Atsiminus jam namus baisi šmėkla stoja — sunaikinti namai, susvilę medžiai, styruoją palaukiuose kaminai.

Prancūzuose yra sumobilizuota visa šalis savo imtiniams gelbėti. Butent vyriausiasis prancūzų Raudonasis Kryžius Paryžiuje pasiūnia imtinių sąrašą (kur imtiniai surašyti kilme) į atskirus departamentus (gubernijas), departamentai siūnia toliau į komunų valdybas (valsčiai, gminos) ir šios jau pridūda kiekvieną imtinį jo gentims, nesant genties šelpia pati komuna. Kiek blogiau su Elzasu, vokiečių užimtu. Kilę iš ten imtiniai šelpiami pačios valstybės.

Ne kitaip elgiasi ir angli vyriausybė. Kopenhagoje yra įstatyta baza valgomųjų daiktų, siunčiamų iš Anglų Vokion; nuolat vežiojama automobiliais šimtai-tūkstančių kilogramų valgomųjų daiktų iš sandėlio stoties linkui.

Pažvelgę, kaip imtiniai lietuviai gyvena, pasitarsime ir dėl jų priemonių, kaip darbas geriau suorganizavus.

Kaip žinome, visi 30.000 imtinių lietuvių išsklaidyti po visas (apie 400) stovyklas, žinios apie juos gaunamos iš stovyklų vyresnybės, ir iš pačių lietuvių. Lietuvoje likusių tautiečių pastangomis jau pavyks, sutraukti visi lietuviai vienon stovyklon — bent taip yra žadėjusi vokiečių vyriausybė — tuomet palengvės ir patsai šelpimo darbas ir susirašyti gal pavyks lietuviškai, nes dabar visi laišakai, siunčiami imtiniams kontroliuojami pačiose stovyklose tam tikrų cenzorių, rusiškai mokančių. Aišku, kad tiek cenzorių, lietuviškai mokančių, vokiečių vyriausybė turėti negalėjo.

Iki šiol yra 3 lietuvių draugijos imtiniams besirūpinančios. Lituanian — pirm. kun. Steponaitis, adr.: Avenue du Midi, 19, Fribourg, Suisse. Lietuvių Skyrius prie Danų Raudonojo Kryžiaus Kopenhagoje, vedėjas Jurgis Savickis, adr.: Croix rouge danoise. Section lithuanienne. Copenhague) ir Maskvos Komitetas, kurs renka Rusuose aukas ir siūnia pirmom dviem įstaigom (Pirm. kun. Bakučonis. Mal. Palaševski, 7, kv. 14, Moskva).

Lietuvių Centras palaiko pirmi dvi įstaigi pinigais ir sutauso laikas po laiko siuntinių didesniais eiles. Anglų lietuvių visuomenė jau pratusi šelpiti imtinius lietuvius, pradeda rūpintis tuo reikalu ir Amerikas lietuviai.

Būdamas ilgas valandas, prie burelio neprisimetus imtinys (belaisvis) mėgina, iš pradžių nedrąsiai, nurašyti laišką svetur-tyruose šaukti pagalbos.

Nutvėręs vieną kitą, gal but ir ne visai tikusi adresa, nagi rašyti geradėjams! Lietuviams šuo atžvilgiu kiek sunkiau, uždraudus gimtąją kalbą su-

sirašinėti: pasitaikina labai keista „rusų“ kalba rašytų laiškų; atkeliauja ir „kirilica“ rašyti, vienok lietuvių mokama ir graži rusų, prancūzų, ir vokiečių kalba rašyti. Pasitiki retkarčiais ir lietuviškų laiškų, kaip cenzoriu esti neatsargus ar gero ūpo.

Geriau suprasti imtinių gyvenimui toliau kalbėsiu pačių imtinia žodžiais-laiškais. Iš daugybės laiškų, atkeliaujančių čionai, imsiu tik vieną kitą, charakteringiausį, nekeisdamas laiško neiturtinio, nei stiliaus. Kiekvienu beveik laišku skundžiasi, jog nelaisvėje esąs „dvejus, trejus metus ir iš namų jokios paramos negaunąs“. Stai keli.

„G. Neatmesk mano prašymo. Kadangi nelaisvėje esu dvejus metus ir iš niekur jokios pagalbos neturiu, prašau atsiųsti dovaną ir viršutinių rūbų. Aš esu gimęs Kauno gub., Telšių ap., Plungės miest.

Albinas Kaveckis.

Havelberg. № 2170“.

„Turiu garbę Komiteto prašyti, pagalbos. Nelaisvėje esu 22 mėn., esu sužeistas kairėn kojon ir visą nelaisvės laiką pagalbos iš žmonos negaunu ir nesitikiu gauti, nes ji liko su 3 mažais vaikais ir be to tėviškė vokiečių užimta.

Jonas Stapulionis.

Aldtamm. № 17 comp.“

Del sunkaus stovyklų režimo ir del to, kad ligoninės maža kuo tesiskiria nuo kalėjimų, mūsų tautietis ligonis dažnai kreipiasi svetur vaisto.

„Labai nušalęs jaučiu didelį sopulį krūtineje nuo bronchito. Negaudamu jokios pagalbos drįstava prašyti T. atsiųsti mudviem „Thiokolio“ nors po 25 gr., už ką iš anksto nuo širdies dėkojau ir turiva vilties, kad Komitetas neatsisakys, ko prašova.

Bladas Miliukas ir Justas Radinis.

Alddam“.

Iš niekur neasiliepiant, vargu didėjant, imtinys nesižino kuo stvertis, turįs juk ir gražios mantos ir žemės, ir viso ko, o šiaip jau dabar nelaimės valandoje niekas neatsiliepias ir rankos neištiesas.

„Havelberg. (Ramiųjų belaisvių stovykla). I—IX—16.

D. G. Pn. Savickis! Meldžiame kuogreičiausiai į mūsų prašymą atsakyti. Mes pasirašę trys žmonės—1) Jokubas Butkus Kauno gub. Raseiniu aps., Aleksandrovsko miest., 2) Matas Rasimavičius, iš Vilkaviškio, Suvalkų gub., 3) Ant. Reklis, iš Mariampolės, su žmona ir 5 metų vaiku prašome mums trims siųsti maisto nors du kartu mėnesyje, mūsų sąskaita — mes užmokėsime karui pasibaigus su padėka. Iš užimtos tėvynės mes negauname jokios pašalpos, nors tenai yra mūsų ūkis ir nekilnojamas turtas, bet namiškiams siųsti dovanų neleidžia, mums gi pravartų tik valgomasai. Meldžiame, atkreipkite dėmesį ir atsiųskite mūsų sąskaita. M. R., J. B., A. R.“

Gavęs siuntinį imtinys džiaugsmo neturi kur dėti. Prie siuntinio paprastai dedamas ir tam tikras atvirukas dokumentas, kuris, imtiniui pasirašius, gražinamas. Retai tegauji vieną parašą — būtinai padėkos žodžiu ir gerais linkėjimais ir su prierašu, kas siuntinyje rasta. Esant nuolat vienam, džiaugsmo valandėlė neužtelbia lyg įprastos bado baimės, tuoj čia pat atviruke parašoma, kad „gerbiamasis komitetas“ ir toliau neužmiršų“.

1916. 25—X. G. Geradėjai! T. siuntinį № 2365 gavau: siuntinyje buvo arbatos, tabako, cukraus, viena skardinė mėsos konservų ir sausainių. Tas labai mane nudžiugino, už ką ir skubu išreikšti T. nuoširdų ačiū. Prašau ir toliau gelbėti savą išgalėmis.

Alddam. Bon. Jasinskis.“

„G. Žemai dekoju, nuo širdies dekoju, už siuntinį, kurį gavau. Jame radau du svaru duonos, mėsos, konservų ir tabako. Labai, labai dekoju, meldžiu neužmiršti mūsų nuo karo nukentėjusių. Labai ačiū, kad išdrišau jums parašą“.

T. Dešulskis. Heilsberg. Bar. II—2“.

O štai lietuviškas laiškas lazareto prievaizdo Juozo Stankūno. Su juo pirmu man teko susirašinėti lietuviškai. Mėginome ir su kitomis stovyklomis lietuviškai,—tas pareina daugiausia nuo vietos komendantų.

„Burg bei Magdeburg. 3—VIII—16. Malonts Geradėjai! Aš tikrai šiandien tegavau Jūsų siuntinį, todėl skubinu pranešti Jums apie tai. Draug siunčiu Jums širdingą savo padėką ir visų čia esančių tautiečių vardu, su kuriais Jūsų dovanas pasidalysiu. — Viskas atėjo neliesta, kad ir gana ilgai keliavo. Dėkingas ir Didžiai Jūs gerbiąs J. Stankūnas“.

O štai mums pažįstamas B. Miliukas, kuris skundėsi krūtine sergas:

„D. G. pn. S! Tamstos siuntinį gavau šiandien, jis man padarė daug naudos, ypačiai „Thiokol“, kuris tiesiog nepakeičiamas. Del to prašau priimti mano širdingiausį ačiū už darbą ir mūsų sveikatos rūpesnį. Su tikra pagarba B. Miliukas“.

Kartais dėkingumas apsireiškia jau trummu ir ypatingais žodžiais:

„Siuntinį gavau ir labai dekoju Danų Raud. Kryžiui—ištikimas mano tėvynės sūnus Židorių Mikutaitis.

19—X—16. Aldtamm“.

(Bus daugiau).

Kooperatorių suvažiavimo laukiant.

Reikia tikėtis, kad P. Zacharevičiaus („L. B.“ № 80) iškeltas klausimas suvažiavimo Lietuvos kooperacijos reikalais bus palankiai išrištas, ir Liet. Draugija n. d. k. š. veikiai sukvies šį susirinkimą. Su P. Zach. visai sutinku. Tik jo nepaminėta vienas dalykas, mano nuomone, labai svarbių būtent „draugija kooperacijai remti“, kuri turėtų būti pirmutiniu suvažiavimo vaisiumi ir Kooperacija gera pradžia. Pradžią, tiesa, jau senai esame padarę, bet geros pradžios tik nebuvo. Dauguma mūsų kooperacijos draugijų sirgo iš pradžios savo gyvenimo: vienos iširo kelerius mėnesius pralindus, kitos iškrypo, nesilaikydamos kooperacijos dėsnių ir siekimų. Taigi bendras įspūdis vistik nelabai malonus buvo. Butų gi buvę daug blogiau, kad ne Lenkų Vilniaus draugija kooperacijai remti. Bent daugumas Vilniaus gub. draugijų tenai gaudavo patarimų pradėdamos darbą, gaudavo bugalterijos ir kitų reikalingų knygų bei raštų. Mano nuomone, tokia ar panaši draugija — tai pamatas būsimajam kooperacijos rūmui Lietuvoje, — pamatas, be kurio tas rūmas, jei ir gali būti pastatytas, tai labai menkas ir, norėdami, kad jis visai neiširtų, vis tik galų gale turėtumėm sudaryti tokią draugiją, kad ir kooperacijos sąjunga su patarimų ir bugalterijos bei kitų knygų pardavimo skyriais. O iki to laiko kiek jau būdų klaidų padaryta, kurių ir geriausias instruktorius vargu be galėtų pataisyti, ir žmones mažiau ar daugiau nuo draugijų nubaidytų. O tas juk labiausiai negeistina. Draugijų sąjunga pradžiai netinka, nes sąjungai steigti reikia bent kelių jau veikiančių draugijų. Kooperacijos gi pradžiai reikalingos ne atskiros be gero supratimo steigiamos vartotojų draugijos ir kredito įstaigos, kaip iki šiol pas mus buvo, bet patarimų ir pagalbos draugija. Prie tokios draugijos turėtų būti specialistas instruktorius, kurs galėtų užsiimti ir knygų bei kitų dalykų parduomu. Patarimus ateinantiems į biurą turėtų teikti dykai, taip pat ir laišku. Pakvietus gi kur nuvažiuoti, instruktorius, be kelionės išlaidų, turėtų būti draugijos, į kurią važiuoja, mokamas. Pelnas iš knygų ir kitų dalykų parduomo, o lygiai už instruktoravimą eitu į „draugijos kooper. remti“ kasą, kuri jau pati mokėtų instruktoriui. Nežinau, iš kur anoji Vilniaus draugija turėjo lėšų. Mums geriausia būtų įsteigus tokią draugiją kooperacijos pamatu. Lėšos — dalyk (pajai) ir įžengiamas mokestis. Pelnas procentams ir dividendai atsirastų — parduodant viską ne savo kaina, bet brangiau. Gal iš pradžios ir visai nebūtų jokio gryno pelno, bet, atsiradus didesniai skaičiui koopera-

tyvių, pagerėtų ir „draugija - patarėjos“ padėjimas. Gal laukiamas suvažiavimas ras tinkamesnių būdų iš karto pastatyti kooperacijai Lietuvoje „ant tvirtų kojų“.

Giedris.

Liud. Daukša.

Lietuvių Draugijos Augštųjų Maskvos Mokyklų Moksleiv. šelpiti 1915-16 m. apyskaita.

(Žiūr. „L. B.“ № 93).

Pinigų apyskaita.

Aukos, surinktos 1915-16 m. Knygų paaukota nž 446,12 rub.: Jonas Sazerevas — 1000 rub., Čepulis B. — 1,60 r., Čepulis vieton vainiko ant kapo a. a. dad. Sketerio — 25 r., Gilius V. — 100 r., Trečiokas Adomas — 75 rub., Naruševičius T. — 40 r., Kaziliūnas — 18 rb. Per Liskovceviene surinkta 10 rb.; Olekienė M. 5 metų savo vyro a. a. d-ro M. Olekos mirimo sukaktuvių dieną vieton gėlių ant kapo — 5 rub., Olekienė M. savo motinos a. a. K. Žilinskienės mirimo metinių sukaktuvių dieną vieton gėlių ant kapo — 5 rb., Civinskis — 5 r., Stanaitis — 5 r., Žilinskis M. — 4 r., Matulaitis S. per p. Olekienę — 3 rb. Iš viso 2307,72 rub. Visiems aukotojams Draugija tariu kuoširdingiausiai ačiū!

Balanso sąskaita, pradedant metus.

Debet.

1915. I/IX. I. Kapitolo sąskaita 10.453—11

Kredit.

1. Kasos sąskaita 200.99—
2. Judamojo turto 33.42—
3. Bibliotekos 110—
4. Paskolų sąskaita 50.63—
5. Valst. Taup. kas. st. 41.92—
6. Debitorių sąs-ta 853.70 10453—11

Balanso sąskaita, baigiant metus.

Debet.

1916 I/IX. I. Kapitolo sąskaita 64.860—68

Kredit.

1916 I/IX. I. Kasos sąskaita 2.363.92
2. Judam. turto są-tai 524.41
3. Bibliotekos są-tai 1.199.79
4. Paskolų s-tai 42.805.75
5. Valstyb. Taup. kasos sąskaitai 3.000—
6. Debitorių s-tai 1.252.20
7. Leidimo Komisijos (avans) sąskaitai 3.200—
8. p. Čepulio (avans) sąskaitai 884.07
9. p. Olovianišnikovienės (avans) s-tai 1.633.51
10. Vyrų bendrabučio sąskaitai 7.105.93
11. Merginų bendrabučio sąskaitai 891.10 64.860.68

Debet.

I/IX 16. I. Vakarų sąskaita 60—98
2. Narių mokesčio sąskaita 623—50
3. Leidimo Komisijos 193—97
4. Pereinamųjų Laistausko sumų 1000—00
5. Aukų 2125—22
6. Nuosimčių 69—26
7. Specijal. sumų d-ro Gilius 185—00
8. Visokių įplaukų 89—32 4347—25

Kredit.

I/IX 16. I. Buto sąskaitai 200—00
2. Darbo biuro sąskaitai 16—34
3. Kanceliarijos išlaidų sąskaitai 211—47

4. Visokių išlaidų sąskaitai 1376—87 1004—68

Kasos sąskaita.

Pajamos.

Kasos soldo I/IX 1915 m. 200—99
1) Paskolų sąskaitai sugražino 625—00
2. Darbo biuro sąskaitai gauta 8—66
3. Vakarų ir vakarelių sąskaitai gauta 232—33
4) Leidimų Komisijos sąskaitai gauta 5643—45
5) Leidimų Komis. avans. sąsk. sugražino 15—15
6) Buto samdymo sąskait. sugražino 1—00
7) Aukų sąsk. gauta 1280—69
8) Nuosimčių sąsk. gauta 69—26
9) Visokių pajamų sąskaitai gauta 39—32
10) Spec. sumų nuk. del karo š. sąsk. gauta iš Tati-jonos 49,000 }
ir miesto valdybos . 2,800 } 51800—00
11) Pereina Latas gauta 650—00
12) Spec. d-ro Gilius su-nų gauta 100—00
13) Nario mok. gauta 623—50
14) Mask. Valstyb. Taup. kas paimta 1742—00

Išlaidos.

1) Paskolų sąskaitai — išskolinta 38367—75
2) Bibliotekos sąskaitai pirkti knyg. išleisti 643—67
3) Darbo biuro organiz. reik. išl. 25—00
4) Vakarams taisyti išleista 171—35
5) Judamojo turto įgyta 261—05
6) Merginų bendrad. išleista 154—55
7) Leidimų Komis. avansų sąsk. išleista 8548—95
8) Kanceliarijos išlaidų sąskaitai išleista 211—47
9) Vyrų bendrab. išleista 390—00
10) Butni samdyti išleista 201—00
11) p. Olovianišnikovienei avansų sąsk. 2600—00
12) Visokių išlaidų sąsk. 1376—87
13) p. Čepulio avansų sąskaitai 6700—00
14) Leidimų Komisijos sąskaitai išleista 115—68
Soldo 2363—91

Maskva, 26/X 1916 m.

Valdybos narys Liud. Daukša.

Balsas į visuomenę.

Draugai, ir draugės, atmintkite mus čia esančius ir vystančius negailėstinąją džiuvą. Mus čia ilgu, mes neturime ko veikti, noretume skaityti, bet neturime ko. Yra čia sanatorijoje knygynėlis, bet tokis mažas, kad mes jį netrunkame perskaityti, skaitome po kelis kartus tas pačias knygas. Mums tremtiniais ir džiuvos kankinimais labai reikalingos knygos, ne mažiau kaip duona ir gaivinamas ir stiprinamas oras. Mes jau įpratę skaityti, ir neturėdami lietuviškų knygų, gauname griebtis svetimosios literatūros, o šią vieną beskaitydami galime sau pakenkti. Tad kas turi kokią atliekamą knygą, vistiek kurios pakraipos, aukokite mums (lietuvių sanatorijai), mes noru priimsime ir širdingai padėkosime. Siųsti reikia (adresu)? Ялта Барятинская ул. 8. Литовская санатория.

Man rodosi, Amerikos lietuviai šioje sunkioje valandoje galėtų mums padėti. Todėl ir kreipiuosi į jus, amerikiečiai, prašydamas paaukoti knygų, nes aš manau turite gerokai jau apneštų dulkėmis knygų jums nebelabai reikalingų duokite mums jas, mes sunaudosime. Būtu gerai, kad amerikiečių redakcijos atliekamų laikraščių nume-

rių atsiųsti mums, už ką labai būtume dėkingi.

Aš viliojosi kad mano balsas neliks neišgirstas, kad atsiras žmonių, kurie pajaus mūsų sunkų padėjimą ir kiek galėdami duos mums dvasial maisto — knygų.

J. Kapsas.

Ar Katalikų bažnyčioms yra reikalingi tarnai?

Mūsų dvasininkai nepasirūpino anksčiau atleisti nuo kariuomenės bažnyčių tarnų, k. a. vargonininkų, zokrastijonų, be kurių jokiu būdu negali bažnyčia apseiti Tas dalykas jau reikėjo anksčiau iškelti aikštėn. Nuostabu; kitų tikybų dvasininkai rūpinosi tuo dalyku; armėnai gavo šokių tokių privilegijų kai kuriems savo bažnyčių tarnams, liuterių taip pat visi vadinamieji katečiai atleisti, gi katalikų bažnyčioms nepasisekė atleisti nei vargonininkų, nei zokrastijonų.

Pažiuokime, kiek jau yra bažnyčių be vargonininkų, o dar kiek jų paliks, jei karas užsitęs ilgiau, liks visos bažnyčios be vargonininkų. Tan dalykan reikėtų atkreipti daugiau atidė!

N-y J-as.

Korespondencijos.

GOMELIS Mogil. gub.

Artinantis Kalėdų šventėms Gomelio lietuviai, neatsižvelgdami į sunkias šių dienų aplinkybes, norėdami padoriau praleisti ir pagerbti tas brangias šventes, sudėję 73 rub. 80 kap. aukų, paskirstė jas šioms tikslams: 30 vaikų eglaitėi, kuri nutarta pataisyti trečią Kalėdų dieną, 24 r. neturtingiems kareiviams laikraščiams, išrašyti 19 r. 80 k. išrašyti lietuvių chorui laikraščiams* ir kitiems jo reikalingams.

Aukoją šie žmonės: K. Levandauskis 8 r., P. Daugelavičius 1 r. 50 k., P. Klimka 1 r., J. Jakubauskis 2., K. Gabrenas 3., A. Brigmonas 2., J. Melinis 50 k., B. Kinaitis 1 r. 50 k., J. Blažys 50 k., V. Tėvainis 2 r. Pel. Normantas 3 r., T. Bartašius 50 k., J. Krikštulis 1 r., M. Janulis 2 r., A. Stulpis 50 k., I. Šapkauskas 1 r. 50 k., A. Milašis 50 k., J. Kačinskis 80 k., A. Lopacinskis 1 r., J. Radvilas 2 r., P. Lukoševičius 1 r., M. Šliževičienė 1 r., M. Veikutis 3 r., J. Žasinas 1 r., S. Jasulaitis 1 r., J. Gasperavičius 3 r., S. Vincerževskis 1 r., A. Petrauskis 1 r., T. Jasiukaitė 2 r., A. Diakėvičius 1 r., E. Bosiakaitė 50 k., K. Šaškauskaitė 50 k., G. Baranauskaitė 1 r., kun. I. Giniatar 6 r., A. Narmontas 1 r., L. Kairiūnaitis r., Kazukauskienė 50 k., A. Danilevičienė 50 k., R. Gričius 50 k., J. Apuokas 1 r., J. Jankus 1 r., P. Jazauskas 50 k., J. Janaitis 1 r., K. Stypinas 1 r., Valantinas 1 r., K. Sipkus 1 r. 50 k., S. Zauka 1 r., P. Grasinskis 50 k., A. Navadničionis 1 r., O. Jakiutytė 1 rub.

Pet. Klimka.

KASTRAMA.

Lapkričio 26 d. čia buvo lietuvių vakaras. Vaidino 4 veiksmų Jasiukaitės dramą „Alkaus žmonės“. Labai gerai išpūdį padarė vaikų prieglaudos choras, kuris, vieno 8 metų vaiko vedamas, puikiai padainavo 3 daineles. Buvo ir suaugusių tremtinių dainių. Programos dalis paliko neatliktą, kadangi policijos atstovai neleido ilgiau vakaro tęsti, kaip lig 12 val. nakties. Iš vakaro liko gryno pelno 80 rub. 75 kap., kurie paskirti vaikų eglaitėi. Eglaitė visų mokyklų vaikams paskirta. Kalėdų antrą dieną gruodžio 26 d. Ostrovskio skaitykloje. Ten vaikai vaidins kokią nors komedijėlę, padainuos kelias daineles, paskui bus

*) „Liet. Balso“ Redakcija per P. Klimką iš Gomelio liet. sudėtų aukų gavo 16 rb. „Liet. Balso“ siuntinėti neturtingiems kareiviams nurodytais adresais ir 4 rb. 20 kap. „L. B.“ prenumeratoros Gomelio liet. chorui.

„Liet. Balso“ Redakcija.

deklamacijų, žaidimų, vaišinimas ir t. t.

Dar, be to čia organizuojama artistų mėgėjų kuopa. Steigiamasis artistų mėgėjų susirinkimas paskirtos mokyklos bute sekmadienį, gruodžio 18 d., kur bus priimamas narių mokesčiai (1 rub. vienkartinis). Kuopos tikslas išaiškinti žmonėms vaidinimų, pasilinksminimų ir gražių žaislų naudumą. Kadangi ir čia, kaip visur, žiūrime į teatrą kaip į kokią balaganą, kurio tikslas yra tikrai prajuokinti publiką tai ši kuopa stengis pasikalbėjimais su tremtiniais išaiškinti, kad teatras tai mokykla, teatras tai šešelis, kuriame atsimuša visi žmogaus gyvenimo apsirėikimai ir t. t.

31 d. gruodžio vietiniai Komiteto naudai bus lietuvių vakaras. Vaidins Rutkovskis farsą „Audra giedroje. daininkų choras padainuos lietuvių himną ir keletą dainelių. Paskui tautos žaislai iki 12 val. nakties

A. Vijurkas.

KINEŠMA (Kastram. gub.)

Gruodžio 2 ir 3 dieną Kinešmoje revizuojamas buvo tremtinių šelpimo organizacijos. Revizoriai buvo ir pas lietuvius. Kadangi Kinešmos skyrius jau uždarytas ir jo raštinė nukelta Kastramōn, tai revizoriai apžiūrėjo tikrai bendrabučius ir vaikų prieglaudą. Vaikų prieglaudą revizoriai padarė gerą išpūdį. Prieglaudos vedėjai P. Vėjelytei išreiškė padėką už gerą vaikų aptaisymą, gerą prieglaudos tvarką ir švarumą.

Kastramietis.

Ji nusiminus...

Ji nusiminus stovi, žiūrėdama į vakarų šalelę, ten kur saulutė leidžias, ten kur paliko jos tėveliai sengalvėliai ir viskas, kas buvo širdžiai taip miela brangu: tas gimtinis kaimelis, kuriame gimus ir augus...

Svajoja jina! apie tą šalelę, kur šlamenčios girios ramindavo nuvargusius nuo sunkaus darbo. Liudnai ji svajoja apie tą praėitį, kaip lankoje grėbama šienelį dainavo Birutos dainelė, ir skambėjo jos dainos balsas po žalia lankelę.

Prisimena jai giminės šalelės visos grožybės. Tos mintys slėgia jai širdį, ir krinta karti ašara per nuliūdusius skruostus. O iš širdies veržias liudnas sunkus dusavimas: „Dieve brangus, ar teks dar nors kartą išvysti brangią tėvynę Lietuvą?..“

Atsimena jai puikius gegužio vakarus, kada, visai gamtai užmigus nakties pailsiu, dar būdavo girdėti jaunimo dainų balsas, o kartu ir nenuilstančios burtininkės lakštingalėlės dainos garsas skambėdavo šventosios krantuose tarp gluosnių krūmų ir liedavosi krūvon su sraujos upės čiurlenimu. Kaip tada malonu jai būdavo, ir kaip ji pamilo tą šalelę: niekad jos nemanė atsiskirti su ja. Bet užėjus karo audrai pamažėli traukės bailsu juodi debesys ant Lietuvos padangės ir akies mirksniu liko suardytas ramus gyvenimas. Paraudavo Lietuvos padangė nuo degančių sodybų, pasruvo šventoji raudonu vandenėliu nuo žuvusių mūsų brolių. Ir tu visų baisybių ištikta ji nejuoto, kaip liko ištremta į svetimą šalį. Dabar ji atsimena viską. Dabar ji tik pažįsta tikrą tėvynės meilę ir su didžiausia širdgėla šaukia: „Dieve brangus, kaip aš laiminga buvau tėvynėje, ir kaip aš dabar nusiminus svetur!..“

Kaip jai širdį spaudžia, atsiminus apie tas Lietuvos grožybes...

Ji laukia tos valandos, kada nustos patrankų bildėjimas, kada galima bus su atvira širdimi grįžti į tą šalį, kur gimus ir augus, jaunystės sapnus praleidus. Laukia ji tos valandos, kaip didžiausios laimės. Ji trokšta dar nors kartą išvysti tėvynės lygius laukelius ir žaliuojančias lankes. Po tiek vargų ir nusiminimų ji nori vėl uždainuoti jausmingą dainą, — dainą, kuri griaudintų diekvieną ir žadintų prie darbo nenuilsdama tėvynės labui...

Ji laukia pilna širdimi vilties, laukia nusiblaivant padangės ir užtekant saulelės.

Svajojė.

Tremtinio giesmė.

Ar girdite, broliai! Mus šaukia Tėvynė!
Karžygių trimas jau kelia visus:
Kas gyvas, kas protėvių myli gadyne;
I darbą, i darbą — taip laikas brangus!..

Pasaulio audra štai sako, lietuvi, ir
[tau: —

Kelk vėliavą savo, tik kelki drąsiau!
Štai spindi juk laisvė, lyg aušrinė žvaidė,

Laimės, kas tik stoja i kovą anksčiau!..
[gždė,

Karžygių krūtinėj dvasia teatgimsta!
Senasis Vaidila, palaimink vaikus!..
Te Tavo, Perkūne, rustybė įvyksta,
Ir galė vienybės te vergas pajus!..

Mus obalsis vienas: šalin abejonė!
Jau pančius vergijos gana bus nešioti!..
Jei patys kovosim, sena mus' svajonė
Įvyks. Tad atbuskim! Nelaikas miegoti!..

Po audrai išauš mums Gyvenimo Ry-
[tas,

Po kovai mums laisvės saulutė tekės!..
Teduodie mums galės šis vargas pa-
[tirtas!

Nelaukim, kol kiti mus žadint pradės!..

I darbą, i darbą, kas myli Lietuvą,
Nes mūsų šalėle jau žuval!..

A. Vaičiūnas.

Žinios.

PETRAPILIS.

Studentų koncertas.

Petrapilio lietuvių Dramos Muzikos kuopa sausio 15 d. Kalašnikovų biržos salėje Poltavskaja 12, taiso studentų naudai didelį koncertą. Žadėjo dalyvauti **K. PETRAUSKIS** ir kitos žymesnės lietuvių scenos pajėgos.

Be lietuvių artistų, sutiko dalyvauti dar keletas rusų caro teatrų artistų dainininkų, smuikininkų ir t. t. Didelis **Adomavičiaus vedamas choras** padainos lietuvių dainu.

Bilietai jau galima gauti:

Registracijos biure, Baskov 29, tel. 282-12; Lietuvių spaustuveje Simeonovskaja 7, b. 6, tel. 250-92; pas Bertašų, Vib. pus. Nižegorodskaja 15 b. 15; pas Dulaitį Petr. p. Cerkovnaja 4-a, b. 42; Navickio krautuvėje, Nievski 48, pasaz; pas Arlauskaitę, Gavan, Veselaja 19 b. 7; „N. Lietuvos“ redak. Podolskaja 15; pas Glemžytę, Narv. zast., Petergovskaja 1, mokykla; pas Geniūją, za Nevsk. zast., Maskovskaja 1, el. 558-40.

Lietuvių Centro Komiteto posėdis. Nuo gruodžio 18 lig gruod. 28 d. buvo Liet. Dr-jos Centro Komiteto posėdis, kuriame šį kartą dalyvavo ir draugijos pirmininkas M. Yčas, sugrįžęs iš Amerikos Jungt. vals-čių. M. Yčas buvo nuvažiavęs Amerikon C. Komiteto deleguotas supažindinti lietuvių su Lietuvos šelpimo reikalų — kaip sušelpiti Lietuva sąjungtomis pajėgomis pinigais, daiktais, gydytojais ir mokytojais. Lietuviai ir Amerikiečiai jau anksčiau buvo pradėję rūpintis šituo reikalu, nuvažiavus gi M. Yčiui, darbas galutinai buvo nustatytas. Išvažiuojant M. Yčiui iš Amerikos surinktoji suma buvo dar nesuskaityta, bet laukiama 200 su viršum tukstančių dolerių Pasižadėjo taip pat keli gydytojai, mokytojai lietuviai važiuoti Lietuvon. Rockfoeller'io Jondo komitetas irgi žadėjo padėti Lietuvon šelpiti.

Išklauses Yčo pranešimą, Komitetas svarstė einamuosius reikalus, rišamus su tremtinių lietuvių šelpimu Rusijoje. Svarstė pinigų klausimą, paties C. Komiteto vidurinę organizaciją ir apskritai, tremtinių gyvenimo reikalus, kaip antai, mokytojų organizavimas, liaudies mokytojų lietuvių suvažiavimas (apie Velykas) ir kit.

C. Sasnauskio vardo Draugija jau patvirtinta gruodžio 20 d. posėdyje,

pertaisius įstatuose tai, kas buvo netinkama vyriausybei.

Liaudies mokyklų direktorių suvažiavimas. Gruodžio 15 d. 2-sios Petrapilio gimnazijos bute buvo atidarytas pirmasis liaud. mokyklų direktorių suvažiavimas. Suvažiavime dalyvavo beveik visi Europos Rusijos mokyklų direktoriai, keli liaudies mokyklų inspektoriai ir švietimo ministerijos valdininkai. Suvažiavimo pirmininku išrinko ministerio draugą A. Račinskį. Ministeris grafas P. Jgnatjevas pasakė neilgą susirinkusiems prakalbą, kurioje nurodė, kad didžiausia suvažiavimo domė turi būti kraupiama i tas klausimus, kurie liečia pradedamąjį mokymą ir liaudies švietimą. Jis pabrėžė taip pat, kad didelė svarba turi suaugusiųjų švietimas ir profesijos mokslas, nes paskutinių metų atsitikimai parodė, kad pas mus maža esa žmonių specialistų.

Studentai gali kelties iš kitų universitetų i Petrapilio universitetą. Petrapilio universiteto valdyba praneša, kad kitų universitetų studentai gali nuo gruodžio 15 d. iki sausio 15 d. 1917 m. kelties i Petrapilio universitetą, išskyrus fizikos-matematikos fakulteto medicinos skyrių. Studentai nori pereiti i Petrapilio universitetą, turi paduoti, prašimą savo viresnybei kad nusiųstų dokumentus i Petrapilio universitetą. Be to, turi buti paduota 4 paliudytos fotografijos ir 25 rubliai.

Teisybės ministeriu atsistatydinusio Makarovo vieton paskirtas caro įsakymu senatorius N. Dobrovolskis.

Vidaus reikalų ministeriu patvirtintas caro įsakymu Protopopovas.

Ministerių taryba paskyrė išduoti gailestingosioms seserims po 75 rublių kurias darbuojasi karo lauke. Iš viso paskyrė 1,275,000 rublius.

Privatinis technologijos institutas. Mikolojaus inžinierių akademijos profesorius Ditkevičius prašo švietimo ministeriją leisti jam atidaryti Maskvoje technologijos institutą. Instituto busia du skyriai, mechanikos ir chemijos. Institutas rengsias manifikūros specialistus.

Visuotinis mokymas ir mokytojų algos. Dūmos liaudies švietimo komisijoj iššaukė didelius ginčus mokytojų algų klausimas. E. Kovalevskis pasiūlė nustatyti liaudies mokytojams algos normą iki 600 rub. metams. A. Rusanovas reikalavo, kad šita norma pasiektų 900 rublių. Paskutinis pasiūlimas buvo priimtas daugumos. Tada Kovalevskis pareiškė, kad jis atsisakas nuo pranešėjo pareigų, ir prikišo atstovams, kad jie gramzdina sumanymą netinkamomis pataisomis. Tokiu būdu buvo antrą kartą balsuota, ir pasirodė, kad didžiūma, 9 prieš 7, aštuoniems susilaikant, buvo priešinga mokytojų algoms kelti iki 900 rub.

Kazkas išvertė Rodziankos butą. V. Dūmos pirmininkas Rodzianka turi du butu Furštado gatvėje № 20. Viename gyvena jis pats, antrame — jo sūnus. Dabar antrasis butas tuščias ir jame stovi sudėti tik Rodziankos daiktai. Prieš keles dienas pastebėta, kad tas antrasis butas visas visi daiktai išvertė, matyti, naktį, bet vogti niekas nepavogta. Matyti, čia būta ne vogti ke-sintasi. Politikos sluogsnuose šitas tam-sus atsitikimas sukėlęs labai daug kalbų.

IVAIRIOS.

Odesa. Odeson daug bėga rumunų karo pabėgėlių. Rumunų pabėgėlių padėjimas esa labai vargingas.

Pyrago nevalgomosios dienos. Trukstant Orle kvietinių miltų, maisto komisija nutarusi įvesti pyrago pasninkus, kaip nelyginant dabar keturios dienos savaitėje nevalgoma mėsos. Pyrago gi nevalgysia, nepardavinėsia ir nekepsia antradieniais ir penktadieniais.

Palicistai plėšikai. Kaip praneša rusų laikraštis „Russkoje slovo“, Stavropolio gubernijoje buvo areštuota plėšikų gauja susidedanti iš palicistų. Šita plėšikų gauja labai daug baimės įvariusi gyventojams. Ilgą laiką vogė, plėšė, užmušinėjo, o pačių kaltininkų niekas negalėjęs sugauti. Daug buvę pavogę arklių ir galvijų, galvijų buvę pavogta apie 200. Pagalios žmonės ėmė kalbėti, kad ši plėšikų gauja esanti ne kas kita, kaip Sviatoj Kresto miesto palicija. Buvo įsakyta pagaliaus ištirti šį dalyką, ir susekė, kad palicijos antstotis Bielousovas ir vyresnysis žemsargys esą artimiausios tos plėšikų gaujos nariui ir kad jie, naudodamiesi tvarkos saugotojų vardu, galėję be baimės plėšti. Padarius krata pas vyresnįjį žemsargį, rasta visas vogtų daiktų sandėlis. Jis Turis visą eilę medalių „už gera ir uolią tarnybą“. Žemsargis buvo areštuotas ir pasodintas kalėjiman, o antstolis Bielousovas atstatytas nuo vietos. Jis iš karto areštuotas nebuvo, bet kada išėjo įsakymas ir jį areštuoti, tai jo nerado, nes spėjo pasislėpti.

Del veneros ligų „Arneiskio Vjestniko“ laikraestyje atspaudintas toksai įsakymas: „Kad nesiplatintų veneros ligos tarp Imperijos gyventojų ir kad neužkrėstų savo šeimynų kareiviai, grįžtantieji iš veikiančiosios armijos, įsakoma neleistį namc tų kareivių, kurie serga šiomis ligomis, ligi tal, kol išsigyds.

SVETUR.

Profesorius Šimanas del taikos. Berlyno universiteto profesorius Šimanas, kalbėdamas su švedu „Aftonbl.“ laikraščio bendradarbiui išdėstė savo pažiūras i taikos sąlygas.

„Sunku pasakyti, — kalbėjo profesorius, — ar taika bus tuojau, ar centro sąjungos kariuomenei pereiti per Dauguvą, užimti Besarabiją ir Italijos šiaurės dalis, priešininkams įtikinti, kad jų pastangos priešinties bergždžios. Mano nuomone, mūsų priešininkams butų daug patogiau taikintis dabar. Man rodosi, kad mūsų priešininkai galėtų kalbėti apie Serbijos atgaivinimą (be Juodojo Kalno, kuris bus po austrų ir vengrų protektoratu), apie Belgijos (atėmus iš jos nedaug teritorijos) ir Rumunijos atstatymą, pastaroji netektų, kad lindo, kur nereikia, tik Dobrudžos. Prancūzija, gaudama atgal savo šiaurės provincijas, galėtų apsimainyti su mumis Alžiriumi ir Maroko. Su Prancūzija, aš manau, kad susikalbėsime. Del Anglijos, tai ji gautų sugrąžinti atgal mums mūsų kolonijas, taip pat leisti laisvai plaukioti jūrems. Tokiu būdu, be Italijos, kuri pasitenkintų status quo ante, lieka tik Rusija. Lenkų byla jau išrišta. Negalima atsisakyti Vokiai nuo Kuršo, kaip pusiau vokiečių provincijos. Ginčų kils, žinoma, del LIETUVOS, kuriai greičiausia reiks duoti autonomiją ir palikti Vokios protektoratui. Žinoma, Galicija turi būti sugrąžinta Austro-Vengrijai ir Armenija — Turkijai, pridėjus dvi ar tris Kaukazo gubernijas.“

Austru atsakai i Vilsono taikos raštą. Kaip praneša iš Lozanos, neutralinių šalių politikos žmonės esą patenkinti Austrų atsakymu i Vilsono taikos raštą. Atsakimas esas taip parašytas kad galima esą toliau svarstyti laikas klausimą. Austrijos politika saką kad Austrijos nuomonė apie taikos tarybas esanti kitokia negu vokiečių; Austrija tikrai geidžianti taikinties i ji nusiliaisenti ir tada, jeigu Vokiečiai atkakliai laikytųsi savo grobiamos politikos.

Londonas. Darbas eina gerai. Bedarbių veik visai nėra. Uzdarbis, palyginti su anų metų uždarbiu, neblogas. Skirtumas tik toks, kad jauniems ir sveikiems vyrams neduoda darbo: kai jie nueina prašyti darbo, tai pataria įsirašyti i kariuomenę.

„Rankelpnis.“

Kinai apie taiką. Kaip rašo švedų laikraščiai, Berlyne užsienių reikalų ministerijoj gauta iš Pekino žinia, kad Kinų respublikos prezidentas noris patarpininkauti taikos tarybose. Preziden-

tas taip pat siūlas busimai taikos konferencijai vietą Kinų sostinėje Pekine, kuris, stovėdamas toli nuo karo žaisro, prezidento nuomone, geriausiai tiktų ramiam objektyviam darbiui, taikos sąlygas svarstant. Vokiečių vyriausybė pavedė savo pasiuntiniui Pekine įduoti Kinų respublikos prezidentui padėkos atsakymą, jog prezidento pasiūlymas busias atminamas.

Gudai. Užsienio laikraščių žiniomis, praėjusių metų gruodžio mėnesį Vilniuje gudai įsisteigė mokyklų komisiją, kuri organizavosi pedagogijos kursų. Bet paprastųjų mokylo dalykų kursų programon įvedė gudų kalbą, Gudų istoriją ir gudų literatūros istoriją. Mokomaji kalba buvusį gudų. Pavasarį 1916 m. Vilniuje atidarė penkis gudų mokyklas tose miesto vietose, kur daugiausia gudų gyvena būtent — Šnipiškėje, Lukiškėje, Antakalnyje, Žvėryne. Norėję atidaryti dar dešimtį mokyklų, bet ar šis sumanymas įvyko — nežina. Gudų mokyklų esą atidaryta ir kitose vietose, pavyzdžiui, Gardine prie Borisovo vienuolyno. Pagaliau pastaruoju laiku Svisločėje atidaryta gudų mokytojų seminarija, kurioje yra du mokytojų ir 20 mokinių. Prie seminarijos atidaryta pradedamoji mokykla Matyti, kad ir gudai nori turėti savą mokyklą, kurioje vaikai mokytųsi gudų kalba.

Lenkuose „Vossietics Zeitung“ žiniomis, Varšuvos generolas gubernatorių Bezeleris išleides i lenkus atsisaukimą. Atsisaukime Bezeleris prašo lenkus klausyti vokiečių vyriausybės ir netikėti per daug pasiklidusiojo gaudais kad Lenkai visai nepriklausomi esą.

Vokiečiai apie taiką. Sąjungininkams atsisakius taikyties, vokiečių laikraščiai rašo, kad dabar apie taiką ir kalbos nebegali buti.

Graikuose. Anglų Prancūzų ir Rusų pasiuntiniai Graikuose vėl įteikė graikų Vyriausybei notą. Notoje atsakymo laikas nenurodytas. Sąjungininkai reikalauja, kad graikai išpildytų visus jų reikalavimus. Tais reikalavimais sąjungininkai galutinai suvaržo graikų vyriausybę.

Londonas Gruodžio 3 d. (n. st.) i mus buvo užvažiavęs V. D. atst. M. Yčas su pačia. Tarp kita ko svečiai buvo ir lietuvių vakarė, sutaisytame imtinių lietuvių naudai. Dėkui gerb. atstovui, kad mus aplankė ir suteikė įvairių ir idomių naujienų. Viliamės, kad M. Yčas vėl kada mus atlankys.

Kalnaveitis.

KARAS.

Rusų šone. Izo kamo apylinkeje vokiečių aeroplanai visą laiką skraido ir mēto bombas. Vieną vokiečių geležinį paukštį rusai numušė. Kovelio apylinkėse rusai numušė du vokiečių aeroplanu. Keturi vokiečių lakūnai užsimušė, aeroplanai sudužo. Kelii i Zločė vokiečių armotos smagiai šaudė trijų kaimų apylinke. Po armotų šaudymo priešininko pėstininkai karštai puolė rusus ir išmušė juos iš apkasų. Rusai ančpuoliu apkasus vėl atsiėmė. Karštai priešininkas šaudė ir Manilovkos kaimo apylinke. Čia priešininkas išleido daug nuodingųjų dujų, kurios visą dieną skleidėsi po laukus. Ties Maldavų siena priešininkas kelis kartus puolė rusus, bet nieko negavęs liovėsi. Rusai čia atsiėmė vieną augštumą ir dalį apkasų.

Rumunuose. Išstumes priešininkas rumunus iš Transilvanijos ir Dobrudžos, paėmęs Rumunų sostinę Bucharestą, pradėjo pulti rumunus ir rusus dar didesniu plotu. 240 varstų plotu nuo Bekašo iki Dunojaus upės priešininkas atkakliai puola visą šitą liniją keliu i Seretą. Tarp Rinnikos ir Buze-